

MWANA NA BINO AZALI LIPAMBOLI

Nzambe apamboli bino na mwana oyo azali ndundu to mwana oyo abotamaki lokola ndundu. Ye apambolaki bino.

MWANA NA BINO AZALI MALADI TE, KASI KAKA MWA BOKESANI,
azali maladi te. Mwana na bino azali kaka oyo tozali kobenga ndundu. Ezali maladi te. Ezali te maladi oyo banyama to ba virus to microbe to eloko moko boye ezali likolo to na moboko na yango. Eloko moko te ezali lokola maladi. Loposo oyo ya pembe to rose azuyi yango na moto te, to asimbaki moto te pembeni mpo yango ezua ye.

Ezali malamumu kosimba loposo na ye mpe kovanda pembeni na ye. Ezali mabe te koyamba ye mpe kovandisa ye na mabolongi na yo. Mwana na yo to mwana na bino azali mwana, ezali mabe te komelisa ye. Mwana na bino azali maladi te.

MWANA NA BINO AZALI LIPAMBOLI KASI AZALI ELAKELI MABE TE

Kindundu ewuti te na milimo mabe, soki te na banzambe to binzambe-nzambe. Ezali mpe te kowuta na elakeli mabe te, boye ezali elakeli mabe te ya kozala na mwana ya ndundu. Mwana azalaka kaka lipamboli ya Nzambe. Kozala na mwana ndundu elakisi te ete makambo ya mabe esalemaki na famille. Tango nyonso oyo ba problème ezali, ezali te mwana oyo azali ndundu nde moto asali ete makambo wana esalema, to azali motu ya makambo wana. Mwana azali kaka lipamboli ya Nzambe.

Kindundu ezali te ete tata to mama na ye atambolaki malamumu. Azali mwana na bino, mwana oyo esengeli bolinga ye mingi, azali lipamboli ya Nzambe. Mwana azali lipamboli, kasi esengeli aleka na mwa mikakatano ebele ezali kozala ye. Azali na posa balinga ye mpe bandima ye, mpe azali na basenga ya lisungi ya baboti nyonso mibale soki bakoki. Azali na bosenga ya bolingo mpe lisungi na bino mpo na bango.

MPO NA NINI MWANA NA BINO AZALI NDUNDU ?

Nzambe alingi te ete makambo ezala kaka ndenge moko. Ye azali na balangi ya motindo na motindo mpe lolengo nyonso ya bato na mokili mobimba, mpe ye alingi bango nyonso. Nzambe akelaki yo (bino) mpe akeli mwana na libumu na yo (bino). Ye alingi bino, alingi mpe mwana na bino. Ndundu ezali maladi ya kobotama, elakisa ete azwaki yango na momboto ya baboti. Kasi toyebi ete Nzambe azali kokonza makambo mpe biloko nyonso. Alingi kaka te ba fololo ya lolenge moko. Boni, tolingi te balangi ya motindo na motindo oyo ye asalaki ? Ye alingi mpe bana bazala na langi ya motindo na motindo. Langi nyonso ezali kitoko moko na moko mpo ete Nzambe asalaki yango nyonso.

MPO NA NINI BATO MUSUSU BAZALI NA KOBANGA ?

Soki bato mususu bazali kosala lokola babanga mwana na yo (bino) ezali mabala mosusu mpo bayebi te nani ndundu azali. Bato bazalaka mbala mingi kobanga oyo bazali koyeba malamumu malamumu te. Bakoki kobanga ete mwana na yo (bino) azali maladi mpe bakokomisa bango maladi koleka, kasi ezali makambo ya solo te.

Bakoki kobanga ete mwana na yo (bino) azali lolenge moko ya elakelami ya mabe to elakeli mabe ya banzambe. Kasi ezali ya zolo te. Nzambe alingi mwana na yo (bino). Mwana na bino azali lipamboli ya Nzambe.

Mwana na bino azali na bokeseni na bana mosusu te, kasi azali lokola bango na makambo ebele.

MWANA NA BINO AKOKI KOZALA NA BOMOYI YA MALAMU.

Bato mingi oyo bazali bandundu bakola na kosala biloko ya minene mpe ya kokamwa. Bayembi mingi oyo bayebani malamo, mosusu basali na ba gouvernement, mpe bato bazali bato ya mbongo mingi bazali bandundu. Na lisungi ya Nzambe, mwana na bino akoki kosala eloko moko oyo bato mosusu bakoki kosala.

Bandundu mingi bazali mayele mingi to pe koleka. Bakoki koyekola to kotanga lokola bana mosusu. Bakoki kokende na kelasi to lekolo. Bakoki koyekola. Bandundu mingi bamonaka malamumu. Soki mwana ya bino azali na mikakatano na lekolo to kelasi, luka koyeba ete akoki kotanga na tableau. Luka koyeba soki akoki komona mikanda na ye. Senga na molakisi soki mwana na bino akoki koleka na kiti epayi wapi akoki komona malamumu koleka.

Bandundu bakoki kobika bomoyi kino na bambula na lolenge ekoki lokola bato nyonso. Eloko moko ekoki kozala lokola epekiseli ezali cancer ya loposo ya nzoto. Tokolobela ndenge ya kobatela yango na sima mwa tango.

NDENGE NINI KOSALISA ELONGI, MAKAMBO MINENE MIBALE YA BANDUNDU

Ezali na makambo mibale ya minene oyo bandundu bakobunda na yango, mpe ezali na makombo oyo bokoki kosala mpo na kosunga makasi mwana na bino.

Moko, Miso ya mwana na bino ezangi melanine oyo ebatelaka miso ya bana mosusu na nse ya moyi. Miso ya bana mike ekokaka moyi te mpe ekoki kozika na pete nyonso. Mwana na yo akoki kobatela miso na kolataka lunette ya moyi tango nyonso na nse ya moyi. Akoki mpe kolata ekoti oyo ebimi muke mpo na kobatela miso. Baklisto oyo balingi Yesu batindi mpo na mwana na bino cadeau ya ekoti mpe lunettes mpo na moyi. Tokanisi ete ekosalisa miso ya mwana na yo. Tokopesa bino cadeau oyo mpo na kolakisa ete Nzambe azali na souci na bino mpe ya mwana na bino. Alingi ete mwana na bino azala na bomoyi ya malamumu mpe alingi azali moninga na ye mpo na libela.

Komona ya mwana na bino ekoki kozanga makoki na ba lolenge mosusu. Mwana na bino azali na mwa pasi ya komona na lekolo (école), okoki kosenga na molakisi soki akoki kotiya ye na esika oyo ezali pene na liboso ya kelasi. Soki bozali na makoki wana te, MCE akoki kopesa mukanda ya recommandation ya motindo oyo.

Mibale, osili déjà koyeba ete loposo ya mwana na bino elingaka moyi te mpe ekoki kozika na pete nyonso. Mpo na yango, loposo mpe mbebo na ye elingaka kozoka mingi na pete nyonso. Bandundu mingi bazalaka na bapota mpe cancer ya loposo ya nzoto mpo ete loposo na bango ebombami te na nse ya pole ya moyi.

Bokoki kosala biloko ebele mpo na kobatela loposo na nse ya moyi. Ya liboso, kolinga te ete mwana na bino azala na nse ya moyi banda pene na 10h00 kino na 16h00. Na batango oyo ya mokolo, moyi ezalaka makasi mpe ebetaka makasi na nzoto, mpe ekoki kobebisa mwanan na bino koleka. Na tango oyo, mwana na bino esengeli atikala na nse ya malili to kotikala na kati ya ndako kino moyi nyonso esila. Misala oyo akoki kosala kuna na nse ya malili esengeli ebanda na tongo, to na suka ya sima ya nzanga, mpo na batango oyo, pole ya moyi ekobebisa loposo ya nzoto te.

Loposo ya mwana na bino ekoki kobatelama malamumu na kolataka bilamba ya maboko mulayi. Chemise ya pembe ya coton to ya langi ya claire mpe pantalon ya mulayi to jupe ya mulayi ekoki kobatela loposo ya mwana na bino mpe kotindika tango to moyi musika na ye. Akobatela chemise na ye na kokangaka ba bouton. Akoki kolata ekoti oyo ezali kozipa mpe kobatela na moyi mpo na kobomba elongi, miso mpe matoyi. Akoki mpe kopakola mafuta oyo ezali kobatela na moyi mpo na kobatela loposo na ye. Oyo ezali mutuya mpo na biteni ya nzoto oyo ebombami na moyi te.

Esengeli koyeba ete mafuta yango ekoki kopakolama libanda ya matoyi mpe ya zolo. Kasi kotiya to kopakola yango na miso te. Mafuta ya coco ekangaka moyi te, kasi ezali malamumu mpo na loposo ya nzoto, mpe ekoki kosalisa na kobatela yango mpo ebeba te na moyi. Ezali kosalisa lokola kisi oyo ezali kosalisa mpe kobongisa na malembe nyonso bambebo ya moyi na loposo ya mwana na bino. Okoki kopakola mafuta ya mbila ya coco na butu to na mikolo ya mbula tango ozali kobima na libanda.

Senga na molakisi ya mwana na bino na kopemisa ye na cours ya Education physique, oyo bato batikalaka na nse ya moyi, eteni ya mokolo oyo ezali moyi mingi, koboya kolata bilambo oyo etikaka loposo ya nzoto na nse ya moyi ezala mabe mpo na mwana na bino. MCE a koki kopesa mokanda ya recommandation mpo na kasalisa na bosenga oyo. Mwana na bino akoki biloko na nse ya malili to na kati ya ndako (salle) na tango wana ya Education physique.

NZAMBE ALINGI BINO, ALINGI MPE MWANA NA BINO

Yebaka tango nyonso ete Nzambe alingi bino, mpe alingi mwana na bino. Mwana na bino azali lipamboli mpo na ye. Bino bozali mutuya mpo na Nzambe soki mwana na bino azali ndundu. Alingi mwana na bino kaka ndenge ye azali. Mwana na bino akoki kozala lipamboli mpo na libota na bino mpe mokili mobimba.

BATELA MWANA NA BINO MPO BASEKAKA YE TE

Bato mingi bayebaka te ete kozala ndundu ekoki kokumisa yo to mwana na bino moto oyo basekaka to moto ya pamba pamba. Bakoki koloba makambo oyo ezali kozokisaka, mpe ya kanda. Bakoki mpe kokanisa ete makambo yango ezali ya solo. Esengeli okotela mpe obundela mwana na bino. Soki bato mosusu bazali koseka ye, yo ozali kokotela ye. Mwana azali naino muke mpe azali na makasi te ya kotelema ye moko liboso ya koseka to kotsola ya bato mususu. Koseka ekoki kobebisa mingi mpe libela lolenga ya koyeba to kososola ya mwana ye moko. Oyo ekoki mpe kopekisa ye mwana na kobimisa mpe kosaleba makoki oyo ezali na kati na ye mpenza lokola moto.

PESA KONZO NA MWANA NA BINO, EZALI LIPAMBOLI MONENE

Bato mingi bayebi te mpe bazali na boyebi mingi te likolo ya ndundu. Bazali komona yango lokola ezali libabe to elakeli mabe. Ezali malamumu mingi koyebisa mwana na bino mbala na mbala ete azali lipamboli mpo na bino. Bolukaka, bolingaka mpe bondimaka ye. Oyo okosalisa mwana na bino na kolonga na bomoyi na ye koleka eloko mususu oyo bokoki kosala mpo na ye.

BOZALI NA MITUNA MUSUSU ?

Mutuna nini oyo bazali na yango likolo ya oyo nyonso tuwuti koloba likolo ya mwana na bino oyo azali ndundu ?

Pasi nini mwana na bino azali komona lokola ndundu ?

Mbela nini libota na bino ezali na yango mpo na kobokola mwana na bino oyo azali ndundu ?

Ministères pour Chaque Enfant - RDC

PO Box

Kinshasa, RDC

e-mail: mce-rdc@yahoo.fr

www.ecmafrica.org

